

§ 5

Vuoden 2012 talousarvion neljäs toteutumisennuste ja selvitys sitovien tavoitteiden toteutumisesta

HEL 2013-000367 T 02 02 01

Päätös

Opetuslautakunta päätti merkitä tiedoksi opetusviraston vuoden 2012 talousarvion neljännen toteutumisennusteen.

Ennusteen perusteella opetuslautakunta päätti kohdentaa kaupunginvaltuuston 12.12.2012 talousarviokohtaan 4 02 02 Kaupungin tuottamat opetus- ja koulutuspalvelut myöntämän 5 500 000 euron ylitysoikeuden seuraavasti:

- Palkat 3 310 000 euroa
- Henkilöstösivukulut 1 118 000 euroa
- Palveluiden ostot 745 000 euroa
- Aineet ja tarvikkeet 237 000 euroa
- Vuokrat 90 000 euroa

Lisäksi opetuslautakunta päätti antaa kaupunginvaltuustolle seuraavan selvityksen vuoden 2012 toteutumatta jääneistä sitovista tavoitteista:

Vuonna 2012 opetusviraston sitovina tavoitteina olivat peruskoulujen ja lukioiden hyvät oppimistulokset sekä toisen asteen koulutuksessa tutkinnon suorittaneiden osuuden säilyminen vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2011. Oppimistuloksia koskevat tavoitteet saavutettiin sekä peruskouluissa että lukioissa. Tutkinnon suorittamisessa tavoitteet saavutettiin lukioissa ja oppisopimuskoulutuksen peruskoulutuksessa. Asetettuja tavoitteita ei saavutettu ammatillisessa oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksen lisäkoulutuksessa.

Ammatillisessa oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tavoitetasoksi oli asetettu se, että opintonsa enintään kolmessa vuodessa suorittavien osuus eli läpäisyaste on vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2011. Vuonna 2011 läpäisyaste oli 48,3 %. Viime vuonna opintonsa suoritti enintään kolmessa vuodessa vastaavasti 46,7 %.

Ammatillisen oppilaitosmuotoisen koulutuksen läpäisyaste laskee opintojen pitkittyessä tai keskeytyessä. Vuonna 2012 opintojen keskeyttämisaste nousi vuoteen 2011 verrattuna. Helsingin kaupungin oppilaitosten opiskelijamäärä on kasvanut viime vuosina huomattavasti. Opiskelijamäärien kasvaessa opiskelijoiksi on tullut entistä enemmän moniongelmaisia nuoria, joiden on vaikea kiinnittyä opintoihin.

Opiskelijamäärän voimakas kasvu on johtanut myös siihen, ettei opiskelijoita motivoivaa työvaltaista opetusta ole voitu toteuttaa riittävästi puutteellisten tilojen vuoksi. Tarjonnan lisäämisestä huolimatta aloituspaikkoja on edelleen liian vähän, mistä johtuen moni hakija ei saa opiskelupaikkaa ensimmäiseltä tai edes toiselta hakutoiveeltaan. Tämä lisää opintojen keskeyttämisen riskiä.

Läpäisyn tehostaminen on myös jatkossa keskeinen tavoite, jota edistetään useilla toimenpiteillä. Ammatillisen koulutuksen organisaatiouudistuksen myötä kaikki ammatilliseen koulutukseen valmistava koulutus koottiin samaan yksikköön. Samalla tehostettiin opiskelijahuoltopalvelujen organisoitumista. Kaupunginvaltuuston vuoden 2012 talousarvioon osoittamasta miljoonan euron erillismäärärahasta keskeyttämisten vähentämiseen kohdennettiin syksystä 2012 alkaen 0,7 miljoonaa ammatillisen koulutuksen opiskelijahuoltopalvelujen vahvistamiseen. Vuoden 2013 tulosbudjetissa määräraha nousee 1,7 miljoonaan euroon. Suunnitteilla on myös avoin ammattiopisto, joka tarjoaisi joustavia opintopolkuja keskeyttämisvaarassa oleville opiskelijoille. Koulutustakuun toteuttamiseksi Helsinki hakee edelleen opetus- ja kulttuuriministeriöltä lisää koulutuspaikkoja ammatilliseen koulutukseen. Samalla opetusvirasto on yhteistyössä tilakeskuksen kanssa selvittänyt kasvavasta opiskelijamäärästä johtuvia tilatarpeita. Opetuslautakunta hyväksyi joulukuussa 2012 esiselvityksen Helsingin kaupungin ammatillisen koulutuksen lisätilatarpeista tarveselvitystyön ja jatkosuunnittelun pohjaksi.

Oppisopimuskoulutuksessa tavoitteena oli, että tutkintotavoitteisessa koulutuksessa edellisenä vuonna opintonsa päättäneistä opiskelijoista vähintään sama osuus suorittaa vuoden 2012 loppuun mennessä näyttötutkinnon kuin vuonna 2011. Vuonna 2011 nämä osuudet olivat peruskoulutuksessa 82,4 % ja lisäkoulutuksessa 84 %. Vuonna 2012 vastaavat osuudet olivat 83,4 % ja 81,7 %. Tavoitetasosta jäätin näin ollen jonkin verran lisäkoulutuksessa. Tälle ei ole viime vuoden osalta havaittavissa mitään erityistä toimenpiteitä edellyttävää syytä.

Käsittely

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

05.02.2013

Mikael Boström, talouspäällikkö, puhelin: 310 86442
mikael.bostrom(a)hel.fi
Christer Sundqvist, vs. talouspäällikkö, puhelin: 310 86216
christer.sundqvist(a)hel.fi

Otteet

Ote
Kaupunginhallitus

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättäneen merkitä tiedoksi opetusviraston vuoden 2012 talousarvion neljännen toteutumisennusteen.

Ennusteen perusteella opetuslautakunta päättäneen kohdentaa kaupunginvaltuuston 12.12.2012 talousarviokohtaan 4 02 02 Kaupungin tuottamat opetus- ja koulutuspalvelut myöntämän 5 500 000 euron ylitysoikeuden seuraavasti:

- Palkat 3 310 000 euroa
- Henkilöstösivukulut 1 118 000 euroa
- Palveluiden ostot 745 000 euroa
- Aineet ja tarvikkeet 237 000 euroa
- Vuokrat 90 000 euroa

Lisäksi opetuslautakunta päättäneen antaa kaupunginvaltuustolle seuraavan selvityksen vuoden 2012 toteutumatta jääneistä sitovista tavoitteista:

Vuonna 2012 opetusviraston sitovina tavoitteina olivat peruskoulujen ja lukioiden hyvät oppimistulokset sekä toisen asteen koulutuksessa tutkinnon suorittaneiden osuuden säilyminen vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2011. Oppimistuloksia koskevat tavoitteet saavutettiin sekä peruskouluissa että lukioissa. Tutkinnon suorittamisessa tavoitteet saavutettiin lukioissa ja oppisopimuskoulutuksen peruskoulutuksessa. Asetettuja tavoitteita ei saavutettu ammatillisessa oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja oppisopimuskoulutuksen lisäkoulutuksessa.

Ammatillisessa oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa tavoitetasoksi oli asetettu se, että opintonsa enintään kolmessa vuodessa suorittavien osuus eli läpäisyaste on vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2011. Vuonna 2011 läpäisyaste oli 48,3 %. Viime vuonna opintonsa suoritti enintään kolmessa vuodessa vastaavasti 46,7 %.

Ammatillisen oppilaitosmuotoisen koulutuksen läpäisyaste laskee opintojen pitkittyessä tai keskeytyessä. Vuonna 2012 opintojen keskeyttämisaste nousi vuoteen 2011 verrattuna. Helsingin kaupungin

oppilaitosten opiskelijamäärä on kasvanut viime vuosina huomattavasti. Opiskelijamäärien kasvaessa opiskelijoiksi on tullut entistä enemmän moniongelmaisia nuoria, joiden on vaikea kiinnittyä opintoihin. Opiskelijamäärän voimakas kasvu on johtanut myös siihen, ettei opiskelijoita motivoivaa työvaltaista opetusta ole voitu toteuttaa riittävästi puutteellisten tilojen vuoksi. Tarjonnan lisäämisestä huolimatta aloituspaikkoja on edelleen liian vähän, mistä johtuen moni hakija ei saa opiskelupaikkaa ensimmäiseltä tai edes toiselta hakutoiveeltaan. Tämä lisää opintojen keskeyttämisen riskiä.

Läpäisyn tehostaminen on myös jatkossa keskeinen tavoite, jota edistetään useilla toimenpiteillä. Ammatillisen koulutuksen organisaatiouudistuksen myötä kaikki ammatilliseen koulutukseen valmistava koulutus koottiin samaan yksikköön. Samalla tehostettiin opiskelijahuoltopalvelujen organisoitumista. Kaupunginvaltuuston vuoden 2012 talousarvioon osoittamasta miljoonan euron erillismäärärahasta keskeyttämisten vähentämiseen kohdennettiin syksystä 2012 alkaen 0,7 miljoonaa ammatillisen koulutuksen opiskelijahuoltopalvelujen vahvistamiseen. Vuoden 2013 tulosbudjetissa määräraha nousee 1,7 miljoonaa euroon. Suunnitteilla on myös avoin ammattiopisto, joka tarjoaisi joustavia opintopolkuja keskeyttämisvaarassa oleville opiskelijoille. Koulutustakuun toteuttamiseksi Helsinki hakee edelleen opetus- ja kulttuuriministeriöltä lisää koulutuspaikkoja ammatilliseen koulutukseen. Samalla opetusvirasto on yhteistyössä tilakeskuksen kanssa selvittänyt kasvavasta opiskelijamäärästä johtuvia tilatarpeita. Opetuslautakunta hyväksyi joulukuussa 2012 esiselvityksen Helsingin kaupungin ammatillisen koulutuksen lisätilatarpeista tarveselvitystyön ja jatkosuunnittelun pohjaksi.

Oppisopimuskoulutuksessa tavoitteena oli, että tutkintotavoitteisessa koulutuksessa edellisenä vuonna opintonsa päättäneistä opiskelijoista vähintään sama osuus suorittaa vuoden 2012 loppuun mennessä näyttötutkinnon kuin vuonna 2011. Vuonna 2011 nämä osuudet olivat peruskoulutuksessa 82,4 % ja lisäkoulutuksessa 84 %. Vuonna 2012 vastaavat osuudet olivat 83,4 % ja 81,7 %. Tavoitetasosta jäätiin näin ollen jonkin verran lisäkoulutuksessa. Tälle ei ole viime vuoden osalta havaittavissa mitään erityistä toimenpiteitä edellyttävää syytä.

Esittelijä

Kaupunginhallituksen hyväksymien talousarvion noudattamisohjeiden mukaan kaupungin virastojen ja laitosten on laadittava vuoden aikana neljä talousarvion toteutumisennustetta. Ennusteet on saatettava lauta- tai johtokunnan tietoon. Lauta- tai johtokunnan on lähetettävä asiasta talous- ja suunnittelukeskukseen pöytäkirjanote, josta käy ilmi, mihin toimenpiteisiin se on päättänyt ennusteen johdosta ryhtyä.

Neljäs toteutumisenennuste on tehty marraskuun 2012 lopussa käytettävissä olleiden tietojen pohjalta. Se perustuu opetusviraston osastojen ennusteisiin. Ennuste on lähetetty talous- ja suunnittelukeskukseen 27.11.2012 annetun aikataulun mukaisesti.

Kun huomioidaan kaupunginhallituksen 3.9.2012 myöntämä 12,7 miljoonan euron lisämääräraha kunta-alan palkkaratkaisusta aiheutuvien kustannusten kattamiseen, käyttötalouden nettomenojen ennakoitaan alittavan talousarvion viidellä miljoonalla eurolla, eli 0,8 %.

Tuloja arvioidaan kertyvän noin 5,7 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa on ennakoitu. Tästä pääosa kertyy perusopetuksen opetusryhmien pienentämiseen sekä eräisiin erillisiin kehittämishankkeisiin saaduista harkinnanvaraisista valtionavustuksista. Näistä merkittävä osa on käytettävissä vuosina 2012- 2013.

Menoja ennakoitaan kertyvän kaikki opetusviraston kolme käyttötalouden talousarviokohtaa huomioiden vajaat 0,7 miljoonaa euroa yli talousarvion. Kaupungin tuottamissa palveluissa menot ylittävät talousarvion ennusteen mukaan 2,1 miljoonalla eurolla. Määrärahoja ennakoitaan puolestaan jäävän käyttämättä talousarviokohdassa Korvaukset ja avustukset muiden tuottamiin palveluihin noin 1,0 miljoonan euron ja talousarviokohdassa Työllisyyden hoitaminen noin 0,4 miljoonan euron verran.

Kaupungin tuottamissa palveluissa henkilöstömenojen ennakoitaan ylittävän talousarvion noin 5,1 miljoonalla eurolla. Muissa menoissa ennakoitaan 3,0 miljoonan euron säästöjä. Henkilöstömenojen ylitykset johtuvat edellä todetuista valtionavustuksilla rahoitettavista hankkeista sekä ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan laajentumisesta enintään 280 opiskelijalla 1.8.2012 alkaen. Säästöjä ennakoitaan kertyvän lähinnä vuokriin varatuissa määrärahoissa.

Talousarviokohdassa korvaukset ja avustukset muiden tuottamiin palveluihin ennakoidusta noin miljoonan euron säästöstä 0,6 miljoonaa euroa kertyy ruotsinkielisten päivähoitopalvelujen ostoihin varatuissa määrärahoissa, 0,2 miljoonaa euroa lastensuojelulain perusteella muihin kuntiin sijoitettujen lasten kotikuntakorvauksissa ja vajaat 0,2 miljoonaa euroa iltapäivätoiminnan avustusmäärärahoissa.

Talousarviokohdassa työllisyyden hoitaminen ennakoitu 0,4 miljoonan euron säästö johtuu starttivalmennuksen käynnistymisen viivästyisestä sekä siitä, että Metallicapajan toiminta käynnistyyneen Holkkien tiloissa vasta huhti-toukokuussa 2013.

Investointiosan irtaimistohankintojen ennakoidaan alittavan talousarvion noin 0,3 miljoonalla eurolla. Määrärahoja jää käyttämättä vuodelle 2012 budjetoitujen hankintojen osalta vajaan 0,9 miljoonan euron edestä johtuen lähinnä siitä, että varustamishankkeita ja tietotekniikkahankintoja siirtyy vuodelle 2013. Toisaalta vuonna 2012 ennakoidaan tehtävän vuodelta 2011 siirtyneitä varustamis- ja kalustamishankintoja noin 0,6 miljoonan euron edestä, mistä johtuen kokonaismenot alittavat talousarvion edellä todetulla 0,3 miljoonalla eurolla. Määrärahojen käytössä ja ennusteissa on huomioitu lisäksi se, että sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksen kahden uuden tänä vuonna käyttöön otettavan toimipisteen kalustaminen ja varustaminen on toteutettava talousarvion puitteissa. Kyseisiin hankkeisiin ei pystytty varautumaan talousarvion laatimisvaiheessa.

Neljannen toteutumisennusteen mukaan valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arvioidaan toteutuvan lukuun ottamatta toisen asteen koulutuksen läpäisyastetavoitetta ammatillisten oppilaitosten osalta.

Valtionosuuteen oikeuttavia oppilaita ja opiskelijoita ennakoidaan olevan kaikkiaan 56 810 eli noin 440 (0,8 %) enemmän kuin talousarviossa on ennakoitu. Ennakoitua enemmän oppilaita/opiskelijoita on erityisesti suomenkielisessä perusopetuksessa sekä järjestämisluvan laajentumisesta johtuen ammatillisessa oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa.

Esittelijä toteaa, että opetuslautakunta on tehnyt edellisten ennusteiden perusteella 18.9.2012 ja 9.10.2012 yhteensä 5,5 miljoonan euron ylitysoikeusesitykset käyttötalouteen talousarviokohtaan Kaupungin tuottamat palvelut. Perusteina olivat edellä todetut valtionavustuksilla rahoitettavat hankkeet sekä ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan laajentuminen. Lisäksi opetuslautakunta on tehnyt investointiosan irtaimistohankintamäärärahoihin 18.9.2012 kokouksessaan 1,5 miljoonan euron ylitysoikeusesityksen sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksen uusien tilojen varustamiseen ja lukiokoulutuksen tieto- ja viestintätekniikan hankintoihin. Lukiokoulutuksen hankintojen katteena ovat opetushallituksen myöntämät, yhteensä 305 000 euron tulot. Neljäs ennuste ei edellytä opetuslautakunnalta uusia määrärahojen tarkistusesityksiä, koska menoarviot ovat aikaisempia ennusteita alhaisempia sekä käyttö- että investointimäärärahoissa.

Neljannen ennusteen mukaan vuoden 2012 irtaimistohankintoja siirtyy vuodelle 2013 kaikkiaan 0,9 miljoonan euron edestä. Ennusteen laatimisen jälkeen joulukuussa 2012 saatujen tietojen perusteella siirtyviä hankintoja ennakoitiin olevan vajaan 1,3 miljoonan euron edestä. Tarkentuneiden tietojen pohjalta opetusvirasto teki 20.12.2012 esityksen 1 256 000 euron ylitysoikeudesta vuoden 2013

irtaimistomäärärahoihin. Perusteena olivat hankkeiden siirtymisestä johtuen vuonna 2012 käyttämättä jääneet määrärahat.

Kaupunginvaltuusto myönsi 12.12.2012 opetusvirastolle opetuslautakunnan esitysten mukaisesti yhteensä 5 500 000 euron ylitysoikeuden käyttötalouden talousarviokohtaan Kaupungin tuottamat palvelut. Lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi investointiosan irtaimistohankintoihin ylitysoikeutta siltä osin, kuin katteena ovat vastaavat tulot eli 305 000 euroa. Sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksen uusien tilojen varustamiseen ja kalustamiseen ei näin ollen saatu ylitysoikeutta. Opetuslautakunnan tulee päättää käyttötalouden ylitysoikeuden kohdentamisesta talousarviokohdan alakohdille. Päättöehdotukseen sisältyvä kohdentamisesitys on tehty ennusteiden perusteella. Irtaimistohankinnat ovat kokonaisuudessaan tarvehankintoja, joten erillistä kohdentamispäätöstä ei tarvita.

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan lautakuntien on annettava toteutumatta jäävistä vuoden 2012 sitovista tavoitteista selvitys tammikuun 2013 loppuun mennessä. Neljännen ennusteen mukaan sitovista tavoitteista jää toteutumatta ammatillisen oppilaitosmuotoisen koulutuksen läpäisyastetavoite. Ennusteen laatimisen jälkeen saatujen tietojen mukaan toteutumatta jää myös oppisopimuskoulutuksen näyttötutkintojen suorittamistavoite lisäkoulutuksen osalta. Koska sitovien tavoitteiden toteutumistiedot varmistuvat kaikilta osin vasta tammikuun lopussa, päätösehdotukseen sisältyvää selvitystä täydennetään tarvittaessa kokouksessa. Noudattamisohjeissa annetusta aikataulusta johtuen opetusvirasto on lähettänyt talous- ja suunnittelukeskukseen tammikuun lopussa alustavan selvityksen, joka tarkistetaan opetuslautakunnan päätöksen mukaiseksi.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Mikael Boström, talouspäällikkö, puhelin: 310 86442
mikael.bostrom(a)hel.fi
Christer Sundqvist, vs. talouspäällikkö, puhelin: 310 86216
christer.sundqvist(a)hel.fi

Otteet

Ote
Kaupunginhallitus

Otteen liitteet
Esitysteksti